

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló” a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általános katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló” cím alatt létesített új lap . mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. márczius 6-án.

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.
 Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.
 Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
 Egyes számok kaphatók: a dohányüztegeknél.

Ujság és kard.

Senki nem fogja kétségbe vonni a hírlapok rettegett hatalmát. Nagy tényező volt a multban és még inkább az a jelenben. Miért? Nemcsak azért, mert a multban aránytalanul kevesebben olvastak hírlapokat, de főképen azért, mert az olvasóközönség kilencven százaléka nem gondolkozva emészti meg olvasmányait. Az olvasó közönségnek a tömördek olvasni valóval szemben kevés az ideje arra, hogy gondolkozzék, hogy ítéletet mondjon az olvasott dolog fölött, hanem megelégszik azzal, a mit az ujságíró lelke megemésztett és neki szépen kicirkalmazva eléltalalt. Mit törődik az olvasó az ujságíróval, annak lelkével és gondolatvilágával? Csak tetszetős legyen a külső forma; a belső tartalom, az egyén célja, kivül esnek a számitáson.

Ezért nagy és rettegett hatalom ma a sajtó!

Egy esztendővel ezelőtt egy tagadhatatlannal tehetséges ujságíró jött közénk. Vaj' ki ő és merre van hazája? Mindenki tudja, de mindenki másképp tudja s ezért senki sem tudja. De ez mellékes. Közlebbi élettörténete, hogy sehol nem tudott megférni és hogy párbajozni tud. Még közelebről ismerve sok szimpatikus vo-

nást talál benne az ember. Még szimpatikusabbá tette őt az a körülmény, hogy ujságkiadó gazdája, aki nevét mint szerkesztő is szokta használni, csunya körülmények közt elbocsátotta akkor, a mikor becsületes szolgálatot tett a közönségnek. Uj lapot alapított, s a közönség buzgón pártfogolta. Az új lap a szenzációk tanyája lett. Ma ez, holnap az akadt ostorvégre s ékesen és éktelenül kiszerveztődött. Nem főbenjáró tévedések miatt, nem a helyi társadalom léteérékéért, nem száraz és ezek existenciájáért szállott sikra: csak közönséges botlásokat támadott, a melyekre ezirvel akad az ember. De cél volt szenzáció, a botrány hajhászás. Az emberek pedig meg van az a gyengeség, hogy a más baját szivesen szemléli a milyenhez hasonlót pedig akár multja, akár jelene történetében akárhány esetleg maga is találhatna.

Egy főhadnagy méltó haragjában azt kiáltja oda egy arcátlan vacakos zsidónak (pardon! fejérvári kifejezés): *te bugyros zsidó!* A szenzációkban utazó ujság félrevezeteti magát, mert (ez a legnagyobb büne) nem akart meggyőződni az igazságról és alarmirozni akarja a társadalmat, izgatná a kis embereket, beszél a társadalom összeroppantásáról etc. Persze

hogy kacagatóan nevétséges az objektív szemlélnök, de annál keserveesebb annak, a ki az ügyben közvetlenül érdekelve van. De hát ha nem akadt arra a napra más szenzáció, azt kellett kiszínezni úgy, hogy az érdekességre várakozó inyenc olvasó csettentessen a nyelvvel! Katonáéknál azonban furán fogják föl a dolgot. A többség kitélezi a katonát az elégtétel-vevésre, (aztán meg megbünteti érte; igazán bolond dolog!) ha nem teszi, kitaszítja a testületből.

A katona katonásan elintézi az ügyet, a közönség tapsol, a szerencsétlen ember pedig ájuldozik fájdalomában és hetekig önkre van téve a munkára.

A katona kapott volna elégtételt azért, mert vérg sértették. De nem ő az első, a kinek az a lap keserves órákat okozott. Doktor, pap, katona stb. stb. minden rendű és rangu embereken és intézményeken végignyargalt már az az éles toll és vágott, szurt, sebzett ott, a hol lehetett, hogy a szenzációéhes közönség étvágya kielégíttessék. Hát azoknak ki szerez elégtételt? Azokat senkinek sem kell megvédeni, azokon rajta száradhat az a sok vad mondas, a mivel egy felizgatott képzelet egy-egy napra tele akarta pingálni az emberek lelkét?

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCÁJA.

A hamu.

— François Coppée után franciából. —

Midőn Hamlet az elseneuri temetőben a borzadály erős kitörésével elhajította magától a szegény Jorik koponyáját, tovább fűzé sötét álmodzásait s eljutott képzeletében Nagy Sándor hamvaihoz.

„Ime — mondá Horátiónak — mi lesz belőlünk: Sándor meghalt, Sándort elföldelték, Sándor porrá lett; a por földből való, a földből veszszük az agyagot s, valjon azon agyag, a mivé átváltozott, miért ne lehetne ma söröskancsó? Cézár a nagy hadvezér meghalt, földdé vált, most talán egy szegényes kunyhó oldalalát képezi, hogy védelmet nyujtson az északi szél ellen. Oh! rettenetes a gondolat, azon porrá vált kar, mely egy világot tartott hatalmában, talán egy fal repedését tapasztja be, hogy elzárja utját a téli szélnek.”

Ezen gondolatok, melyeket Shakspeare a búskomor dánfejedelem ajkaira ad, alkalmasak arra, hogy eszünkbe juttassa a nagybőjt első napját, midőn a pap hamuval keresztet von a hívek homlokára s mindegyikhez jelentőségteles szavakat intézi: „Emlékezzél meg oh ember, hogy por vagy és porrá leszel!”

Mily sokat mondó, mély jelentőségű szerzetárs, mint általában az egyház minden szerzet-

tása! Nem csupán az neki a célja, hogy emlékeztessen, miszerint az élet rövid, a halál gyorsan jó, életünk napjai meg vannak számlálva és az a kevés, mi megmarad belőlünk, lettünk legyen bár hirneves hódítók, vagy hatalmas császárok, szolgáljon esetleg egy fal repedésének betapasztására — ezen általánosan ismert igazság, hogy porrá leszünk, mindig alkalmas a magabaszállásra, üdvös az emlékezésre. A keresztény fejére hintet hamu azonban még mást is jelent. Alázatosságra figyelmezteti a keresztényt, hogy szerzett érdemeiben el ne bizakodjék, állása, bármily tekintélyes legyen is, önhitté ne tegye. Megparancsolja neki szintén azt is, hogy tegyen eleget a rosszért, melyet másoknak okozott, vagy legalább, ha a hiba helyre nem hozható, keserveesen megbánja azt, lelkének teljes erejével.

Sőt a vallásos érzelten kívül, még arra is, ki a sirtól nem vár egyebet, mint tökéletes megsemmisülést, arra nézve is két kiváló tulajdonsága a léleknek: az alázatosság és a bűnbánat. Mert ha úgy él is az ember, megfélelkezve emberi méltóságáról, mint egy oktalan állat, csupán vágyai kielégítését tartva szem előtt, mégis tökéletesedni akar, arra törekszik, hogy mindinkább okosabb és jobb legyen. És mindenkori azt képzeli magáról, hogy e tekintetben halad s az öregkor egyenesen föltételezi magáról, hogy tapasztalatai által teljesen ki van művelve, egészen tökéletessé vált. Testi erejük fokozatos csökkenését édes meglelégedéssel arra magyarázzák, hogy legyőzzék szenvedélyeiket, pedig vajmi gyakran ők vannak legyőzve a szenvedélyek által. Az önszeretet és hűség sok fájdalom szülőoka, napról-napra gyengit és sok bűn okozója.

Ne bizzatok az oly emberben, ki folyton mellét verve hangoztatja: „En mindig fölemelt fővel járok . . . Semmi és senki sem vádolhat engem.” Lehet, hogy mindenkor eleget tett a becsület és tisztesség törvényeinek, melyeket a társadalom eleje tűzött, de benső lelkiismerete előtt hazudik, vagy legalább szánalomra méltó tudatlansággal önmaga iránt, elárulja, hogy felte a kétely és tévedés által meg van oszva, szive minden valódi jámborságot és kellemet nélkülöz.

Mert senki sem hordhatja teljes biztonság-gal magasan a fejét, senkisémondhatja el önmagáról, miszerint teljesen feledhetetlen lesz. Senkisémondhatja multjára a nélkül, hogy ne találja abban olyat, midőn igazságtalanságot követett el embertársai irányában, mulasztást kötelességei teljesítésében. Mindnyájan követtünk el nagy hibákat és mulasztásokat, ha nem elvetemültségből, legalább önzésből, csodákat és szeretethő a mi kedves önmagunk iránt. Igen, mindnyájan, még a legtisztábbak is, sőt azok a legtisztábbak, kiket ezen szerencsétlen emlékek legjobban gyötörnek.

Tehát a hívő lelkében, kit éltet egy felsőbb remény, épp úgy mint a hitetlen előtt — arra gondolkod, kire nézve erkölcsi élet létezik — a hamvazás megható szertartása üdvös gondolatokat és érzelmeket ébreszt. Figyelmezteti az embert a halálra, mely fényeket szüntelen, inti, hogy vizsgálja meg önmagát gyakran, őszintén, alázattal, szigorúsággal, a bűnbánat és javulás szellemével.

Az alázatosság nagy, igen nagy erény. Egyedül ez képes közelebb hozni s kiegyenlíteni azon távolságot, melyeket a természet és törvény

Mai lapunk 4 oldal.

A tóvárosi óvoda közgyűlése.

A székesfehérvári tóvárosi „Szent Imre” hercegről címzett róm. kath. kisdédvő-egyesület f. hó 6-án d. e. 11 órakor tartotta a városház nagytermében évi rendes közgyűlést, melynek lefolyását, — hogy a nagy közönség is tudomást szerezheszen ezen emberbaráti egyesület működéséről, — egész terjedelmében közöljük.

Alaghy Dezső megnyitván az ülést, felkéri Tóth Ferenc egyesületi titkárt, hogy évi jelentését olvassa fel.*)

Mélyen tisztelt közgyűlés!

Évi közgyűlésünket tartva, a tárgysorozat értelmében bemutatott az 1901. évben végzett iratát. Mint a t. tagokhoz küldött meghívóban kijelölt névsorból kitétnék, egyesületünknek 35 alapító-, 124 rendes- és 8 pártoló tagja van.

Mint örvendetes tényt említhetem, hogy a március 16-án tartott választmányi ülésen Kovács Alajos alelnök úr 5 rendes és 33 pártoló tagot ajánlott felvételre, a mi megtörténvén, a tagok száma is változott a mai közgyűlésig s eszerint 129 rendes- és 41 pártoló tagja van egyesületünknek. Hasonlítva a tagok számát az 1900-ik évéhez, szaporodott egyesületünk 34 rendes- és 33 pártoló taggal.

A gyűlésben fáradságot nem ismerve, szerető szívvvel működő Kovács Alajos úr járt elő jó példával, — mert ő maga 30 rendes- és 33 pártoló taggal szaporította az 1901. évben egyesületünk kegyes főntartóinak számát. Ezen nemcsak tettehez m. t. közgyűlés, nem csatlakozhatok hála-szavakat, mert erre felhatalmazva nem vagyok, de tisztelettel indítványozom titkári jelentésem keretében azt, hogy Kovács Alajos alelnök úrnak, közgyűlésünk szavazaton jegyzőkönyvi köszönetet azért a lelkes ügybuzgóságáért, melyet egyesületünk érdekében ez ideig kifejtett.

Az indítvány lelkes éljenzéssel fogadtatott.

Van szerencsém m. t. közgyűlés bemutatni Laufenauer Ferenc egyesületi pénztáros urnak 1901. évi számadását, mely szerint 1900 évi pénztári maradvány 12998 kor. 01 fillér. Az 1901. évi bevétel 4060 kor. 20 fillér; a maradvánnyal összesen: 17058 kor. 21 fillér. Az 1901. évi kiadás 1652 kor. 82 fillér volt. Marad tehát készpénz 15405 kor. 39 fillér. Szaporodott tehát egyesületünk vagyona 2407 kor. 38 fillérrel. Ezen vagyon szaporodást a következő adományok és segélyek mozdították elő: a) A karácsonyra kibocsátott három gyűjtőívén 68 kor. 90 fill. b) Kovács Alajos alelnök úr 1901. évi 81 kor. 72 fill. folyt be egyesületünk pénztárába. c) Egy — magát megnevezetni nem akaró — jövőre 2000 koronát adott át főt. Elnökünknek egyesületünk céljaira. Mivel a nagylelkű adományozó nevét nem tudjuk, egyesületünk 1901. évi április 18-án tartott ülésén főt. Elnökünket kérte fel, hogy a kegyes jótévedőnek egyesületünk leghálásabb köszönetét nyilvánítsa. Tisztelettel jelenthetem, hogy ez meg is történt. d) Városi segély címén 600 koronát kaptunk. e) A „Székesfehérvári Takarékpénztár” és a „Fejérmegyei Takarékpénztár” 60—60 koronával járultak egyesületünk céljaihoz. Ezen jótévedőknek, f. évi március 16-án tartott választmányi ülésekből kifolyólag, egyesületünk hálás köszönetét hírlapilag is tolmácsoltam.

Bemutatom m. t. közgyűlés Tremkó Ferenc és Imrich Viktor számvizsgáló urak jelentését, mely szerint Laufenauer Ferenc pénztáros úr számadásait és a pénztári állományt átvizsgálván, azokat rendben találták és neki a felmentvényt megadni javasolják.

A felmentvény megadott és a pénztárosnak, ugyancsak a számvizsgálóknak fáradságukért a közgyűlés köszönetet mond.

Tisztelettel mutatom be, m. t. közgyűlés az 1902. évi költségvetést, mely szerint előre látott bevételnek 1860 korona, és ugyanennyi kiadás van föléve.

A közgyűlés ezen költségvetést elfogadta. Van szerencsém m. t. közgyűlés az 1901. évi jegyzőkönyvet is bemutatni. Ezek szerint a

*) A titkári jelentést, mely hi képe az egyesület 1901. évi működésének a tagok becses figyelmébe ajánljuk.

mult évi közgyűlés 1901. március 3-án tartott, midőn is a titkárik megbízatása lejárván, az kevés változással, újból megválasztott. A névsor a meghívóban található. Ezen a közgyűlésen lett elhatározva, hogy egyesületünk a „Páros alma” területén, a város által ingyen adományozott telken óvodát építtet. Ezen ügy megvalósítására egy 10 tagú bizottságot kért fel a közgyűlés, melynek tagjai három építőbizottsági ülést tartottak. Nevezetesen 1901. március 24-én, május 28-án és július 16-án. Ezen gyűléseken határozatokat az építési költség s a hiányzó összeg miként való beszerzése; az óvoda tervének elkészítését Vinkler Vilmos vár. főmérnök ur díjtalanul teljesítette. A tervvizlatot május 28-án bemutatva felkérte, hogy a végleges tervet és az építést megvalósíthassuk. — Hogy ez ezideig nem teljesült, annak nem a felkért bizottság, hanem egyes alak hibák az okai.

Ugyanis a „Ajánlékozási szerződésben” talált a nmélt. m. kir. Belügyminiszter ur pótolni valót. T. i. a szerződésben nem biztosított a város, első helyre bekebelezendő zálogjoggal a telek 3150 korona értékét, ha netán az egyesület megszűnnék és az esetben a telek más célra használnának. Ezen ügyben dec. 10-én tartott rendk. közgyűlésen kimondott, hogy a törvényhatósági bizottság kéresekkel fel arra, hogy mondja ki: hogy a telek zálogjog bekebelezése nélkül adja át egyesületünknek, megbízván abban, hogy egyesületünk mint erkölcsi testület a teleket s m. másra, mint óvoda építésre nem használja, sem el nem adja. Ezen kérésünknek, mint tudjuk a t. bizottság helyt adott és a szerződés ilyenképen újból felterjesztelt a miniszterintézet, de még ezideig nem kaptuk vissza. — Összegezve tehát gyűléseinket tisztelettel jelenthetem, hogy 1 közgyűlést, 2 rendkívüli közgyűlést, 2 választmányi és 3 építőbizottsági ülést tartottunk az 1901. évben.

Áttérek végül ovónónk betervezett kimutatására, mely szerint 1901. évben beiratkozott 65 óvodakötelesek. Ezek közül 33 fiú és 32 leány. Vallásra nézve: 46 r. k., 15 ev. ref. és 4 izr. vallású. Az óvodát látogató gyermekek száma 40—60 között váltakozott havonként.

A mi a gyermekek vezetését és oktatását illeti, ennek bíralásába csekélységgem nem avatkozhatik. Hivatottabbak erre a t. szülők és egyesületünk azon tagjai, kik már több év óta ismerik ovónónk: Rónai Károlyné úrnő fáradhatatlan buzgalmát; azokat a kedves karácsonyi ünnepeket, melyeket ezideig, úgy a lefolyt évben is szemlélhettek.

Ez lenne m. t. közgyűlés évi munkásságunk gyenge tollal festett képe, melyet szövirágokkal, avagy felolvasás keretébe illő sorokkal nem díszesítettem. Hogy így képet is nyújthattam, azt első sorban főt. Elnökünknek köszönhetem, ki szerény munkámban atyai jószággal segített és tanácsal igazgattat. Köszönetet mondok tehát neki és egyesületünk minden egyes oly tagjának, ki engem útbaigazítással ellátva, egyesületünk érdekében cselekedett. Fogadja tehát a m. t. közgyűlés titkári jelentésemet szíves elnézéssel oly mértékben, mint a mily gondnal iparkodtam annak összeállításán.

Isten áldása legyen célunkon és egyesületünk minden tagján, hogy így felépíthessük azt a helyet, melyért áldást kérnek majd ránk azok, kiket boldoggá teszünk, s így beteljesül az Úr szava: „Vedd oltalmadba a gyermeket és én megadom érte jutalmadat!”

A titkári jelentés felolvasása után a közgyűlés köszönetét nyilvánítja a körültekintő jelentésért és évi munkálkodásaiért az egyesület titkáriának.

Végül dr. Lausmann Gyula adja elő indítványát, melyben Alaghy Dezső egyesületi elnök fáradhatatlan munkálkodásait dicsérve, ezen ügybuzgóságáért neki köszönetet mond, kérvén a közgyűlést, hogy az egyesület köszönetét vétesse jegyzőkönyvbe. Ezen indítvány hálás köszönettel vétetett tudomásul és elfogadtatott.

A jegyzőkönyv hitelesítésére Kovács István és Trummer Sándor kéretek fel, mely után a közgyűlés véget ért.

Szülőoltványok

szokványminőségben.

A legkittünőbb 42 bor- és esemegefajtkában fajtiszta teljes jótállással.

Élőkerítés

Gleditschia csesmeték és magvak

Urada'maknak; közzegeknek három évi törlesztésre is adatik.

Óriás tövű, igen gyorsan fejlődő és ényűnyű Ez az egyedül, melyből oly örökös kertés nevelhető pár év alatt, rendkívül csekély kiadással, melyen nemhogy ember, de szemlélő állat, még az apró nyulak sem halotlanok itt. Minden reméléshez rajzókat ellátók ültetését és kezeletét utasítjuk megkérlek. Haer osemete elég 200 méterre. — Ára 6 forint.

Dücsömeték Óriási jüvedelmet biztosító voltánál fogva, ennek tenyésztése számos gazdaságban az utóbbi időben rendkívül elterjedt.

Kisizes fenyvnyomatú töbrjegyeket fenyv és hémmentve küldetnek minden rendeltési kötelezettség nélkül. Az árujegyzőket küldi még egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt emlede legyűz és hémmentve küldetnek. mely nincsen az a ház, vagy család a hol annak tartalmát használni ne fordítanák, városok, falvak, puszták, gazdák vagy szegény családok egyaránt. Így meg azoknak is igen érdekben áll, kik rendeltet semmit sem akarnak, mert benne számos oly kölcsönök foglaltatnak, melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek. Cím:

„Érmelléki első szülőoltvány-telep”
Nagy-Kánya u. p. Székelyhid.

FRANK BALÁZS

kutmester (I. Öreg-utca 5. sz.)

Elfogad kut-furást ásatást, szivattyú-javitást, vízvezeték- és fürdő-berendezéseket. Minden e szakhavigó munkát jutányosan és pontosan végez.

Törlesztéses kölcsönt

5% kamat

Vidéki bérházakra és földbirtokra

szerezek minden előleg nélkül abban az esetben is, ha magasabb kamatu kölcsönökkel vannak megterhelve.

Leveleket postafordulattal elintéz

és a kívánt bővebb felvilágosítást szívesen adja

Sárkány József

Budapest, Váci-körút 21.

HIRDETÉSEK

a „FEJÉRMEGYEI NAPLO” részére

jutányos áron felvételnek

a kiadóhivatalban.